

Черничко Т.В.доктор економічних наук,
професор кафедри економіки та фінансів
Мукачівського державного університету**Гладинець Н.Ю.**кандидат економічних наук,
доцент кафедри економіки та фінансів
Мукачівського державного університету**Росола У.В.**PhD, доцент кафедри економіки та фінансів
Мукачівського державного університету**Chernychko Tatiana, Hladynets Natalia, Rosola Ulyana**
Mukachevo State University**ПРОБЛЕМИ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ
У ВОЄННИЙ ПЕРІОД ТА ШЛЯХИ ЇХ АКТИВІЗАЦІЇ****PROBLEMS OF ATTRACTING FOREIGN INVESTMENTS
IN THE WAR PERIOD AND WAYS OF THEIR ACTIVATION**

Мета даної статті полягає в дослідженні проблем залучення іноземних інвестицій в українську економіку на сучасному етапі та розробці науково обґрунтованих рекомендацій щодо створення та вдосконалення механізму для активізації цього процесу в умовах війни та поствоєнний період. Визначено проблеми, які стримують залучення іноземних інвестицій в Україну в умовах війни. Найбільш значущими є політична нестабільність, ризики, пов'язані із неможливістю забезпечити безпеку іноземним інвесторам, значне пошкодження інфраструктури по майже всій території України, фінансові обмеження, правові ризики, значна втрата людських ресурсів як через загибель значної частини працездатного населення, так і через масову вимушену міграцію, пов'язану з війною. Війна в Україні призвела до зниження господарської активності в цілому, суттєвого скорочення виробництва та споживчого попиту, що негативно вплинуло на рентабельність бізнесу. Все це спричинило втрату довіри інвесторів та їх небажання інвестувати найближчим часом в українську економіку. Зазначено, що залучення іноземних інвестицій в умовах війни вимагає ретельного аналізу ризиків, розробки стратегій управління ризиками та реалізації заходів щодо створення сприятливого інвестиційного клімату. Окреслено заходи, які зменшать ризики для інвесторів та зроблять Україну більш привабливою для іноземних інвестицій в умовах проведення воєнних дій та повоєнного відновлення. Такими заходами є: забезпечення безпеки бізнесу, інвесторів, їхніх активів та працівників; залучення міжнародних гарантій та підтримки з боку міжнародних організацій чи інших держав; розробка і впровадження чітких, стабільних і прозорих правил інвестування; забезпечення захисту прав власності іноземних інвесторів; зміцнення боротьби з корупцією та підвищення прозорості у веденні бізнесу; фінансова підтримка інвестиційних проєктів, включаючи податкові пільги, кредити та інші стимули; проведення інформаційних кампаній та реклами для просування інвестиційного потенціалу України та її переваг серед іноземних інвесторів; розвиток міжнародних партнерств та співпраця з іншими країнами тощо.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційна діяльність, інвестиційний розвиток, війна, воєнний конфлікт, проблеми залучення іноземних інвестицій, політична нестабільність, ризики.

The purpose of this article is to investigate the challenges of attracting foreign investments into the Ukrainian economy in the contemporary era and to develop scientifically grounded recommendations for creating and enhancing mechanisms to activate this process in the conditions of war and the post-war period. Identified problems that hinder the attraction of foreign investments in Ukraine during times of war. The most significant of these are political instability, risks associated with the inability to ensure the safety of foreign investors, significant damage to infrastructure across most of Ukraine, financial constraints, legal risks, and the substantial loss of human resources, both due to the loss of a significant part of the working-age population and the mass forced migration caused by the war. The war in

Ukraine has led to a decrease in overall economic activity, and a significant reduction in production and consumer demand, which has had a negative impact on business profitability. All of these factors have led to a loss of investor trust and their reluctance to invest in the Ukrainian economy in the near future. It is noted that attracting foreign investments during times of war requires a thorough risk analysis, the development of risk management strategies, and the implementation of measures to create a favorable investment climate. The article outlines measures that will reduce risks for investors and make Ukraine more attractive for foreign investments during wartime and post-war recovery. These measures include ensuring the security of businesses, investors, their assets, and employees; seeking international guarantees and support from international organizations or other states; developing and implementing clear, stable, and transparent investment rules; ensuring the protection of the property rights of foreign investors; strengthening the fight against corruption and increasing transparency in business operations; providing financial support for investment projects, including tax incentives, loans, and other incentives; conducting informational campaigns and advertising to promote Ukraine's investment potential and advantages among foreign investors; and developing international partnerships and cooperation with other countries, among other things.

Key words: investments, investment activities, investment development, war, military conflict, problems of attracting foreign investments, political instability, risks.

Постановка проблеми. Залучення інвестицій було і є актуальною проблемою в Україні, оскільки це надзвичайно потрібно для подальшого економічного розвитку країни. Це важливо через постійну потребу у додаткових фінансових ресурсах, адже державний бюджет обмежений і не може надати достатню кількість матеріальних ресурсів на стратегічні цілі окремих галузей економіки.

Україна, знаходячись в умовах війни та постійно стикаючись з геополітичними викликами, стикається з подвійною проблемою залучення інвестицій. Війна не лише призводить до великих витрат на оборону, але також руйнує інфраструктуру та робочу силу, що створює значні проблеми для відновлення економіки після припинення конфлікту. Окрім того, після війни, Україна стикнеться з великими соціальними та економічними викликами, пов'язаними з необхідністю відновлення і реформування.

В умовах війни актуальність залучення іноземних інвестицій стає ще більш важливою, оскільки державний бюджет і надалі обмежений і потребує серйозних ресурсів для реалізації військових завдань та відновлення постраждалих територій. Тимчасове зменшення інвестицій в умовах конфлікту може також призвести до спаду економічної активності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження проблематики залучення інвестицій в країну є предметом уваги багатьох вітчизняних науковців та експертів, які звертають увагу на різні аспекти. Окрім з них аналізують правову базу та регуляторне середовище для інвестицій в Україну, виявляючи недоліки та пропонуючи рекомендації щодо поліпшення правових рамок [14; 15; 16].

Багато дослідників вивчають проблеми правового регулювання інвестиційної діяльності, питання корупції та впливу корупційних ризи-

ків на інвестиції [2; 3; 5]. Вони розробляють стратегії для зменшення корупції та підвищення прозорості у державних закупівлях і бізнес-процесах.

Інші науковці досліджують вплив інфляції, обмінного курсу та бюджетних дефіцитів на інвестиційний клімат та надійність інвестицій в Україні [7; 17].

Окрім з них досліджують ефективність інвестиційної політики, аналізуючи, наскільки успішно державні програми та ініціативи сприяють залученню інвестицій та сталому розвитку країни, її галузей, регіонів [1; 4; 8].

Багато дослідників звертають увагу на регіональні аспекти інвестиційного розвитку, вивчаючи, які регіони України мають найбільший потенціал для інвестицій та розвитку [10; 11; 13]. Науковці також досліджують іноземні інвестиції, їхні впливи на українську економіку та можливість для їх повернення в економіку країни [6; 9; 12].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Після завершення війни Україна має робити значні зусилля для відновлення економіки та суспільства, а також для забезпечення сталого розвитку. У цей період іноземні інвестиції можуть стати критично важливим джерелом фінансування для реформ та відновлення, а також для модернізації галузей економіки.

Таким чином, вплив іноземних інвестицій на розвиток України в умовах війни та в поствоєнний період набуває особливої актуальності і вимагає серйозного дослідження та розробки стратегій для повернення та ефективного використання інвестиційних ресурсів.

Мета даної статті полягає в дослідженні проблем залучення іноземних інвестицій в українську економіку на сучасному етапі та розробці науково обґрунтованих рекомендацій щодо

створення та вдосконалення механізму для активізації цього процесу в умовах війни та поствоєнний період.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інвестиційний розвиток України та її регіонів є важливою складовою сталого економічного зростання країни та формування її конкурентоспроможності. Інвестиції допомагають поліпшити інфраструктуру, створюють нові робочі місця і сприяють розвитку підприємництва.

Залучення іноземних інвесторів сприяє активізації інвестиційного процесу, впровадженню передових технологій, використанню міжнародного досвіду, розвитку малих та середніх підприємств, використанню альтернативних джерел енергії та переходу до нової економічної моделі розвитку країни. Такі трансформації спрямовані на досягнення цілей сталого розвитку і сприяють збільшенню інвестиційного потенціалу України [8, с. 205].

Аналіз міжнародного досвіду підтверджує, що іноземні інвестиції є ефективним інструментом для розв'язання проблеми дефіциту внутрішніх інвестиційних ресурсів. Правильне та продуктивне використання іноземних інвестицій може допомогти Україні не лише компенсувати відсутність власних фінансових ресурсів, а також підвищити продуктивність виробництва і конкурентоспроможність вітчизняної продукції завдяки впровадженню новітніх технологій та аналізу передового досвіду управління, який набуто в інших країнах світу [18, с. 62].

Головне завдання іноземних інвестицій не обмежується лише наданням додаткових фінансових ресурсів в економіку; воно також включає задоволення потреб приймаючої країни в нових передових методах праці та засобах виробництва. В цьому контексті в країні-реципієнті формуються нові виробничі відносини, які сприяють більш ефективному використанню іноземного капіталу. Зростання обсягів іноземних інвестицій впливає на різні сфери економіки, сприяючи відновним процесам, зменшенню безробіття, збільшенню податкових надходжень до бюджетів, покращенню управління, посиленню конкуренції в національній економіці та розвитку соціальної сфери.

Інвестиційний розвиток України залежить від впливу різноманітних факторів, котрі варто враховувати для кращого розуміння цього процесу [5; 6; 8; 12; 16; 17; 18]:

– політична стабільність: наявність стабільної політичної системи та законодавчого середовища є важливою для інвесторів, які шукають гарантії того, що їхні інвестиції будуть захищені від політичних ризиків;

– регуляторна політика: прозорість, простота та стабільність правил гри мають велике

значення для інвесторів, які розглядають можливість інвестування;

– боротьба з корупцією: зміцнення антикорупційних заходів і боротьба з корупцією є важливими для створення чесного і прозорого інвестиційного середовища, оскільки корупція може відлякувати інвесторів;

– економічна стабільність: фактори, такі як інфляція, обмінний курс та бюджетний дефіцит, впливають на стабільність економіки, що важливо для інвесторів;

– інфраструктура: розвинута інфраструктура, як транспортна, комунікаційна та енергетична системи, може сприяти привабливості інвестицій, оскільки забезпечує легкий доступ до ринків та сировинних ресурсів;

– розвиток людських ресурсів: наявність кваліфікованих кадрів та відповідних освітніх програм важлива для інвестицій у секторі освіти та інновацій;

– геополітичний контекст: геополітичні події та відносини з іншими країнами можуть впливати на інвестиційний клімат;

– податкова та митна політика: податки, мита та інші фінансові обмеження можуть впливати на рішення інвесторів та їхню прибутковість;

– доступ до фінансування: наявність фінансових інструментів для залучення капіталу є важливою для розвитку інвестиційного сектору;

– міжнародне співробітництво: Участь в міжнародних організаціях і укладення міжнародних угод можуть сприяти інвестиційному розвитку та розвитку міжнародних торговельних зв'язків.

Залучення інвестицій в Україну в умовах війни стикається з рядом значущих проблем. Війна та конфлікти створюють непевність у політичному середовищі, що може відлякувати інвесторів. Важко передбачити, яким буде майбутнє та як війна може вплинути на правову систему та права власності. Військові дії створюють значний рівень ризику для бізнесу та іноземних інвесторів. Тому необхідно забезпечити безпеку не лише для працівників та активів, але й для здійснення бізнес-операцій на території України.

Воєнний конфлікт призвів до зниження господарської активності, зменшення виробництва та споживчого попиту. Це негативно впливає на рентабельність бізнесу. Війна в Україні призвела до значних руйнувань інфраструктури, що ускладнює ведення бізнесу та потребує значних інвестицій у відновлення.

В умовах війни виник дефіцит фінансування та капіталу, оскільки інвестори більш схильні розглядати стабільніші ринки для своїх інвестицій. Воєнний конфлікт підриває довіру інвесторів до країни, що призводить до суттєвого змен-

шення обсягів іноземних інвестицій. Воєнний стан призвів до прийняття тимчасових законів та обмежень, які впливають на діяльність бізнесу та права іноземних інвесторів.

Ще однією проблемою є відтік значної частини працездатного населення за кордон. Війна призвела до втрати кваліфікованої робочої сили, що може ускладнити здійснення бізнес-операцій та розвиток підприємств.

Залучення іноземних інвестицій в умовах війни вимагає ретельного аналізу ризиків, розробки стратегій управління ризиками та реалізації заходів щодо створення сприятливого інвестиційного клімату.

Задля сприяння активізації залучення інвестицій під час війни, Україна може вживати різні заходи та стратегії, які зменшать ризики для інвесторів та зроблять країну більш привабливою для іноземних інвестицій. В умовах проведення воєнних дій та повоєнного відновлення важливо спрямувати зусилля на наступному [1; 2; 7; 8; 11; 14; 15; 17]:

- забезпечення безпеки: надзвичайно важливо забезпечити безпеку інвесторів, їхніх активів та працівників. Це може включати в себе співпрацю зі збройними силами для забезпечення безпеки на підприємствах, а також розвиток системи моніторингу та звітування про безпеку;

- залучення міжнародних гарантій та підтримки: укладення угод або домовленостей з міжнародними організаціями чи іншими державами може забезпечити додаткові гарантії для інвесторів щодо їхніх прав та безпеки;

- розробка і впровадження інвестиційних законодавчих актів: створення чітких, стабільних і прозорих правил інвестування може створити впевненість серед інвесторів;

- забезпечення захисту прав власності: важливо забезпечити такі умови, щоб права власності на активи іноземних інвесторів дотримувалися та були захищені;

- прозорість та антикорупційні заходи: зміцнення боротьби з корупцією та підвищення прозорості у веденні бізнесу може покращити інвестиційний клімат;

- фінансова підтримка інвестицій: уряд може надавати фінансову підтримку для інвес-

тиційних проектів, включаючи податкові пільги, кредити та інші стимули;

- сприяння галузевому розвитку: інвестування в галузі, які мають стратегічне значення для країни, може бути пріоритетом, що залучить інвестиції;

- інформаційна кампанія: проведення інформаційних кампаній та реклами для просування інвестиційного потенціалу України та її переваг серед іноземних інвесторів;

- створення інвестиційних форумів і платформ: організація спеціалізованих заходів та форумів для зустрічей інвесторів та потенційних партнерів;

- співпраця з іншими країнами: розвиток міжнародних партнерств та співпраця з іншими країнами може сприяти залученню інвестицій.

Ці заходи можуть сприяти створенню більш сприятливого інвестиційного клімату в умовах війни і повернути інвестиції, необхідні для відновлення та розвитку економіки.

Висновки з проведеного дослідження.

Війна створила значні ускладнення для залучення іноземних інвестицій в Україну. Політична та економічна нестабільність, зниження господарської активності та загрози безпеці відлякують інвесторів та негативно впливають на їх рішення щодо інвестування. Для активізації інвестицій у воєнний період Україна повинна приділяти особливу увагу забезпеченню безпеки інвесторів та їхніх активів. Для створення привабливого інвестиційного клімату важливо розробити правові та фінансові механізми, які забезпечать стабільність та прозорість інвестиційного середовища та сприятимуть зниженню ризиків для інвесторів. Співпраця з урядом, бізнес-структурами та активна позиція щодо розвитку інвестиційних проектів, що мають стратегічне значення для країни, можуть біти стимулом для інвесторів.

Звісно, залучення іноземних інвестицій в умовах війни є складним завданням, і результати можуть бути помітними не одразу. Продовження роботи над створенням сприятливого інвестиційного клімату та захистом інвесторів є запорукою майбутнього сталого економічного розвитку України.

Список використаних джерел:

1. Біркентале В.В., Василенко В.М. Програмно-цільовий підхід до інвестиційного розвитку територій. *Економіка і організація управління*. 2021. № 2 (42). С. 132–141. DOI: <https://doi.org/10.31558/2307-2318.2021.2.13>
2. Богуш Л.А. Оцінка впливу корупції на залучення прямих іноземних інвестицій. 2020. С.2 6-28. URL: http://dSPACE.megu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/3385/1/03_04_%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%8F_%D0%9C%D0%95%D0%93%D0%A3_

- %D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%B3%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BB_%D0%BA%D0%BE%D0%BF%D0%B8%D1%8F-26-28.pdf (дата звернення: 28.10.2023).
3. Боровик, А. (2020). Стан наукових розробок з питань, що стосуються впливу корупції на прямі іноземні інвестиції. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 5. С. 235–241. URL: <http://ppgr-journal.kiev.ua/archive/2020/5/42.pdf> (дата звернення: 29.10.2023).
 4. Боровік Л.В., Танклевська Н.С. Концептуальні засади удосконалення інвестиційної політики розвитку сільського господарства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2019. Вип. 26. Ч. 1. С. 24–28.
 5. Бусол О.Ю. Інвестиції і корупція: хто кого? Центр досліджень соціальних комунікацій НБУВ. URL: http://nbuviar.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1834:koruptsiya&catid=8&Itemid=350 (дата звернення: 25.10.2023).
 6. Дикий Н.О. Залучення іноземних інвестицій в економіку України. *Ефективна економіка*, 2017. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5904> (дата звернення 26.10.2023).
 7. Івашко А.О., Вергелюк Ю.Ю. Шляхи підвищення інвестиційної привабливості України в період військової агресії. *Фінансова система країни: тенденції та перспективи розвитку : матеріали ІХ Міжнар. наук.-практ. інт.-конф. (м. Острог, 21 жовтня 2022 р.)*. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2022. С. 43–46. URL: https://eprints.oa.edu.ua/8793/1/Tezy_fin_systema_2022.pdf#page=43 (дата звернення: 28.10.2023).
 8. Карінцева О.І., Дегтярьова І.Б., Харченко М.О., Долгошеева О. І., Кіріл'єва А. В. Залучення іноземних інвестицій як інструмент забезпечення конкурентоспроможності та сталого розвитку країни. *Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка*. 2020. № 3. С. 199–211. DOI: <https://doi.org/10.21272/1817-9215.2020.3-22> (дата звернення: 27.10.2023).
 9. Колеватова А.В. Сучасний стан залучення іноземних інвестицій в економіку України. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. № 22. С. 1080–1084.
 10. Маргіта Н.О. Мотиваційні передумови формування регіональної інвестиційної політики. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2011. № 3. Т. 2. С. 73–78. URL: https://mmi.fem.sumdu.edu.ua/sites/default/files/mmi2011_3_2_73_78.pdf (дата звернення: 28.10.2023).
 11. Машлій Г.Б., Мосій О.Б. Моніторинг перспектив та інвестиційні інструменти розвитку територіальних громад. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2021. № 3 (30). URL: <http://www.easterneurope-ebm.in.ua/index.php/vipusk-30-2021> (дата звернення: 25.10.2023).
 12. Мошляк І. О. Інвестиційний клімат в Україні та напрями його покращення. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2019. № 2 (54). С. 65–71. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2019-53-65-71> (дата звернення: 28.10.2023).
 13. Мушеник І. Стратегія розвитку і формування інноваційно-інвестиційної системи регіону. *Економіка та суспільство*. 2021. № 25. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-25-29> (дата звернення: 28.10.2023).
 14. Нечипорук О.В. Правове регулювання інвестиційної діяльності в Україні. *Сучасні проблеми управління підприємствами: теорія та практика—матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Харків—м. Торунь, 16 квітня 2021 року*. Дніпр: Середняк ТК, 2021. С. 43–46. URL: https://kmib.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/04/zbirnik_tez_konferencii_suchasni-problemi-upravlinnja-pidpriemstvami_harkiv_16-kvitnja_2021.pdf#page=43 (дата звернення: 28.10.2023).
 15. Олійник Ю.Б., Корицька О.І. Проблеми інвестиційної діяльності в Україні під час війни. *Сучасні тенденції розвитку фінансових та інноваційно-інвестиційних процесів в Україні. Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції 2–3 березня 2023 року : збірник наукових праць. Вінниця: ВНТУ, 2023. 445 с.* URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/52183/2/zbirn2023.pdf#page=204> (дата звернення: 25.10.2023).
 16. Панченко В.В. Деякі питання правового регулювання інвестиційної діяльності в аграрному секторі економіки України. *Проблеми законності*. 2016. № 135. С. 77–85.
 17. Руденко В.В. Ідентифікація функціональних складових фіскального механізму регулювання інвестиційного розвитку національної економіки. *Економіка та держава*. 2020. № 7. С. 73–78. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.7.73>
 18. Худавердієва В.А. Стратегія залучення іноземних інвестицій у економіку України. *Фінанси України*. 2014. № 6. С. 62–71.

REFERENCES:

1. Birkentale V.V., Vasylenko V.M. (2021) Prohramno-tsil'ovyy pidkhid do investytsiynoho rozvytku terytoriy [Program-targeted approach to investment development of territories]. *Економіка і організація управління*, no. 2 (42), pp. 132–141. DOI: <https://doi.org/10.31558/2307-2318.2021.2.13> (accessed 25.10.2023).
2. Bogush L.A. (2020). Otsinka vplyvu koruptsiyi na zaluchennya pryamykh inozemnykh investytsiy [Assessment of the impact of corruption on the attraction of foreign direct investment],

- pp. 26–28. Available at: http://dspace.megu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/3385/1/03_04_%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%8F_%D0%9C%D0%95%D0%93%D0%A3_%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%B3%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BB_%D0%BA%D0%BE%D0%BF%D0%B8%D1%8F-26-28.pdf (accessed 28.10.2023).
3. Borovyk, A. (2020) Stan naukovykh rozrobok z pytan, shcho stosuyutsya vplyvu koruptsiyi na pryami inozemni investytsiyyi [The state of research on issues related to the impact of corruption on foreign direct investment]. *Pidpriemnytstvo, hospodarstvo i pravo*, no. 5, pp. 235–241. Available at: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2020/5/42.pdf> (accessed 29.10.2023).
 4. Borovik L.V., Tanklevska N.S. (2019) Kontseptualni zasady udoskonalennya investytsiynoyi polityky rozvytku silskoho hospodarstva [Conceptual principles of improving the investment policy of agricultural development]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriya: Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo*, vol. 26, part 1, pp. 24–28.
 5. Busol O. Yu. Investytsiyyi i koruptsiya: khto koho? Tsentri doslidzhen sotsialnykh komunikatsiy NBUV [Investments and corruption: who whom?]. Center for Research of Social Communications of the NBUV. Available at: http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1834:koruptsiya&catid=8&Itemid=350 (accessed 25.10.2023).
 6. Dykyi N.O. Zaluchennya inozemnykh investytsiy v ekonomiku Ukrainy [Attracting foreign investments to the economy of Ukraine]. *Efektivna ekonomika*, no. 11. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5904> (accessed 26.10.2023).
 7. Ivashko A. O. and Vergelyuk Yu. Yu. (2022) Shlyakhy pidvyshchennya investytsiynoyi pryvablyvosti Ukrainy v period viyskovoyi ahresiyi [Ways to increase the investment attractiveness of Ukraine during the period of military aggression]. Proceedings of the *Finansova systema krainy: tendentsii ta perspektyvy rozvytku (Ostrog, October 21, 2022)*. Ostroh: Publishing House of the National University "Ostroh Academy", pp. 43–46. Available at: https://eprints.oa.edu.ua/8793/1/Tezy_fin_systema_2022.pdf#page=43 (accessed 28.10.2023).
 8. Karintseva O.I., Degtyareva I.B., Kharchenko M.O., Dolgosheeva O.I., Kirilyeva A.V. (2020) Zaluchennya inozemnykh investytsiy yak instrument zabezpechennya konkurentospromozhnosti ta staloho rozvytku krainy [Attracting foreign investments as a tool for ensuring competitiveness and sustainable development of the country]. *Visnyk Sumskoho derzhavnoho universytetu. Seriya Ekonomika*, no. 3, pp. 199–211.
 9. Kolevatova, A.V. (2018) Suchasnyi stan zaluchennia inozemnykh investytsii v ekonomiku Ukrainy [The current state of attraction of foreign investments into the economy of Ukraine]. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky*, vol. 22, pp. 1080–1084.
 10. Margita N.O. (2011) Motyvatsiyni peredumovy formuvannya rehionalnoyi investytsiynoyi polityky [Motivational prerequisites for the formation of regional investment policy]. *Marketynh i menedzhment innovatsii*, no. 3, tom. 2, pp. 73–78 Available at: https://mmi.fem.sumdu.edu.ua/sites/default/files/mmi2011_3_2_73_78.pdf (accessed 28.10.2023).
 11. Mashlii G.B., Mosiy O.B. (2021) Monitorynh perspektyv ta investytsiyni instrumenty rozvytku terytorialnykh hromad [Monitoring prospects and investment tools for the development of territorial communities]. *Skhidna Yevropa: ekonomika, biznes ta upravlinnia*, no. 3 (30). Available at: <http://www.easterneurope-ebm.in.ua/index.php/vipusk-30-2021> (accessed 25.10.2023).
 12. Moshlyak I.O. (2019) Investytsiynyy klimat v Ukraini ta napryamy yoho pokrashchennya [Investment climate in Ukraine and directions for its improvement]. *Vcheni zapysky Universytetu «KROK*, no. 2 (54), pp. 65–71. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2019-53-65-71> (accessed 28.10.2023).
 13. Mushenyk I. (2021) Stratehiya rozvytku i formuvannya innovatsiyno-investytsiynoyi systemy rehionu [Development strategy and formation of the innovation and investment system of the region]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 25. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-25-29> (accessed 28.10.2023).
 14. Nechiporuk O.V. (2021) Pravove rehulyuvannya investytsiynoyi diyalnosti v Ukraini [Legal regulation of investment activity in Ukraine]. Proceedings of the *Suchasni problemy upravlinnia pidpriemstvamy: teoriia ta praktyka (Kharkiv-m. Toruń, April 16, 2021)*. Dnipro: Serednyak TC, 2021, pp. 43–46. Available at: https://kmib.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/04/zbirnik_tez_konferencii_suchasni-problemi-upravlinnja-pidpriemstvami_harkiv_16-kvitnja_2021.pdf#page=43 (accessed 28.10.2023).
 15. Oliynyk Y.B., Korytska O.I. (2023) Problemy investytsiynoyi diyalnosti v Ukraini pid chas viyny [Problems of investment activity in Ukraine during the war]. Proceedings of the *Suchasni tendentsii rozvytku finansovykh ta innovatsiyno-investytsiynykh protsesiv v Ukraini (March 2–3, 2023)*. Vinnytsia: VNTU, 445 p. Available at: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/52183/2/zbirnik2023.pdf#page=204> (accessed 25.10.2023).
 16. Panchenko V.V. (2016) Deyaki pytannya pravovoho rehulyuvannya investytsiynoyi diyalnosti v aharnomu sektori ekonomiky Ukrainy [Some issues of legal regulation of investment activity in the agrarian sector of Ukraine's economy]. *Problemy zakonnosti*, vol. 135, pp. 77–85.

17. Rudenko V. (2020) Identyfikatsiya funktsionalnykh skladovykh fiskalnoho mekhanizmu rehulyuvannya investytsiynoho rozvytku natsionalnoyi ekonomiky [Identification of functional components of the fiscal mechanism of regulation of investment development of national economy]. *Ekonomika ta derzhava*, vol. 7, pp. 73–78. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.7.73> (accessed 28.10.2023).
18. Hudaverdiyeva V.A. (2014) Stratehiya zaluchennya inozemnykh investytsiy u ekonomiku Ukrainy [The strategy of attracting foreign investments into the economy of Ukraine]. *Finansy Ukrainy*, no. 6, pp. 62–71.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>